

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Cystisk fibros mottagning Sahlgrenska

Giltig från: 2026-02-20

Innehållsansvar: Petrea Ericson, (peter7), Överläkare

Giltig till: 2028-02-20

Granskad av: Karin Rahm, (karra1), Sektionschef

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

CF – Uppdoseringsschema vid misstänkt läkemedelsöverkänslighet

Förändringar sedan föregående version

Verksamhetstillhörighet ändrad.

Bakgrund och syfte

Se Rutin CF - Överkänslighet och allergi. Om patienten ej haft urtikaria, astma, klåda i munnen eller blodtrycksfall vid den tidigare reaktionen är risken låg för äkta IgE-förmedlad allergi och ny allvarlig reaktion. Man kan då göra ett försök med snabb uppdosering till full dos under några timmar. Eventuellt kan detta göras samband med planerad antibiotikastart av kliniska skäl, dock inte göras vid måttlig-svår infektionsförsämring. Om patienten däremot reagerat med blodtrycksfall och kraftig allmänpåverkan bör man diskutera med CF läkare som vid behov stämmer av med allergolog innan läkemedelsprovokation görs. I vissa fall kan desensibilisering utföras under speciell övervakning och med förbehandling med antihistamin och kortison.

Syfte: Uppdoseringsschema vid misstänkt läkemedelsöverkänslighet för patienter med cystisk fibros.

Förutsättningar

Läkare vid Cystisk fibros mottagning vuxen Sahlgrenska, sektion Lungmedicin, verksamhet Specialistmedicin, Område 6, Sahlgrenska Universitetssjukhuset ansvarar för att utföra arbetet enligt gällande rutin.

Sektionschefen ansvarar för att rutinen är känd och följs.

Verksamhetschefen ansvarar för att rutinen finns och följer gällande författningar/lagar.

Utförande

Testdoseringsschema Ceftazidim (Fortum)

Sätt nål. Adrenalin och Solu-Cortef ska finnas till hands i händelse av läkemedelsreaktion. Ansvarig läkare ska finnas på avdelningen under provokationen. Beräkna planerad full dos, till exempel 2 gram Fortum löst i 10 ml sterilt vatten.

- Ge 1/100 av planerad full-dos iv (0,1 ml).
- Vänta 30 min.
- Ge 1/10 av planerad full dos iv (1 ml).
- Vänta 30 min.
- Om ingen reaktion kan resten av dosen ges. Vid planerad full dos 3 g måste dosen spädas i 20 ml sterilt vatten.
- Övervaka patienten vad gäller puls, blodtryck, andning och hudreaktion. Kontrollera före start och sedan var 30:e minut.
- Patienten får kvarstanna inneliggande över dagen, ibland ett dygn.

Förbehandla inte rutinmässigt med antihistamin och kortison då det kan maskera en reaktion som istället blir fördröjd och då kan debutera efter utskrivning.

Om uppdoseringen går bra kan man däremot överväga att sätta in antihistamin i samband med utskrivning. I vissa fall ges antihistamin och kortison före uppdoseringen och om det går bra ska patienten fortsätta med kortison och antihistamin under kuren.

Dosering

Ovanstående schema kan även användas för:

- **Meropenem** (Meronem) som blandas 2g i 40 ml sterilt vatten, 1/100 dos = 0,4 ml, 1/10 dos = 4 ml.
- **Aztreonam** (Azactam) som blandas 2-3g i 20 ml sterilt vatten.
- **Piperacillin+tazobactam** (Tazocin) som späds 2g i 10ml sterilt vatten.

Avsteg från rutin

Medvetet avsteg från rutinen dokumenteras i Melior om rutinen är kopplad till patient. Övriga orsaker till avsteg från rutinen rapporteras i MedControlPRO, där aktuell linjechef ansvarar för utredning, åtgärd och uppföljning.

Uppföljning, utvärdering och revision

Utvärdering och revidering av rutindokumentet ska ske vid behov, dock senast två år efter godkännande. Ansvar för revidering har sektionschefen eller av denne utsedd person.

Relaterad information

Socialstyrelsen; kunskapsstöd Cystisk fibros [Cystisk fibros - Socialstyrelsen](#)

[Riksförbundet Cystisk Fibros \(RfCF\) - Funktionsrätt Sverige \(funktionsratt.se\)](#)

Flera rutiner för cystisk fibros (CF) finns på sida: [Styrande och stödjande dokument Specialistmedicin - Sahlgrenska Universitetssjukhuset](#) under rubrik Styrande dokument, lungmedicin allergologi

Arbetsgrupp

Rutinen framtagen av: Marita Gilljam, överläkare, Monica Arvidsson, Överläkare allergologi

Denna version reviderad av: Petrea Ericson, överläkare.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Specialistmedicin, Cystisk fibros
mottagning Sahlgrenska

Innehållsansvar: Petrea Ericson, (peter7), Överläkare

Granskad av: Karin Rahm, (karra1), Sektionschef

Godkänd av: Björn Lindkvist, (bjoli6), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9788-135611145-46

Version: 7.0

Giltig från: 2026-02-20

Giltig till: 2028-02-20